

Mednarodna raziskava poučevanja in učenja, TALIS 2024

TALIS
2024

Poučevanje in učenje v Sloveniji in po svetu

7. oktober 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Namen raziskave TALIS

Splošni cilj: ustvariti kazalnike o učiteljih, vodenju šol in poučevanju, da so osnova za mednarodne primerjave in vpogled v spremembe ali trende skozi čas.

Namenjena:

- **oblikovalcem politik**, da bi jim pomagali pri razvoju politik, ki spodbujajo učiteljski poklic in najboljše pogoje za učinkovito poučevanje in učenje
- **učiteljem, vodstvu šol in izobraževalnim strokovnjakom**, pri razpravah o izobraževalnih praksah in o tem, kako bi jih lahko izboljšali
- **raziskovalcem**, da bi razširili raziskovalna spoznanja na vsakem vsebinskem področju iz izhodišč in omogočili nadaljnje raziskave z uporabo raziskave TALIS in drugih podatkov.

Vodstvo raziskave: OCED + predstavniki ministrstev sodelujočih držav (vsebinski cilji, kazalci, poročila)

Mednarodni center za podatke: IEA Hamburg (vzorčenje učitelje in ravnatelje, spletni vprašalniki, uredi podatkovne zbirke in pripravi podatke za objavo).

Nacionalni centri izvedejo raziskavo v svoji državi: v Sloveniji Pedagoški inštitut.

Vstop Slovenije v TALIS 2024

3 populacije učiteljev in ravnateljev-iste osnovne šole v vzorcu za 1 in 2 in vse srednje šole za 3:

ISCED 2: Glavna ciljna populacija, v središču poročanja

- Učitelji + ravnatelji tretjega triletja osnovne šole, po mednarodni klasifikaciji ravni ISCED 2, so glavna ciljna skupina in v središču poročanja.
- V Sloveniji so to učitelji 7., 8., in 9. razreda osnovne šole. Trendi iz 2018.

ISCED 1: Podatki so deležni manjše mednarodne pozornosti in zanje se ne računa mednarodnih povprečij.

- Učitelji in ravnatelji osnovnih šol z ravni ISCED 1 so dodatna populacija. V raziskavi je sodelovalo nekaj držav.
- Slovenija sodeluje prvič, zato ne bo trendov.
- V Sloveniji so to učitelji 1. do 6. razreda osnovne šole. Prekrivanje z ISCED 2, zato posebno vzorčenje.

ISCED 3: Podatki so deležni manjše mednarodne pozornosti in zanje se ne računa mednarodnih povprečij.

- Srednje šole, ravni ISCED 3, učitelji + ravnatelji
- V Sloveniji je SŠ premalo za vzorec, zato sodelujejo vse. Trendi iz 2018.

Slovenski učitelji v TALIS 2024

	Povprečna % starost	starejših od 50 let (2018→2024)
Slovenija, osnovna šola:	45 let	39→32 %
Slovenija, srednja šola:	48 let	46→49 %

Izobrazba:

- ▶ 68 % do 70 % učiteljev ima visokošolsko izobrazbo
- ▶ več kot 20 let izkušenj: VIO 1 in 2: 41 %, VIO 3: 36 %, SŠ: 49 %
- ▶ Učitelji z drugi kariero: VIO 1 in 2: 1,1 %, VIO 3: 3 %, SŠ: 10 %

Na šolah, kjer je zaradi **pomanjkanja usposobljenih učiteljev omejeno zagotavljanje kakovostnega pouka** uči:

- ▶ VIO 1, 2 in 3: 18 % učiteljev
- ▶ SŠ 20 % učiteljev

Vzorci:

256 OŠ, po 20 učiteljev za ISCED 1 in ISCED 2 na šolo ali vsi;

130 SŠ, 30 učiteljev na šolo ali vsi

Sodelovalo:

228 ravnateljev in 4111 učiteljev prvega in drugega VIO (1. do 6. razred osnovne šole),

226 ravnateljev in 3261 učiteljev tretjega VIO (7. do 9. razred osnovne šole),

118 ravnateljev in 3433 učiteljev srednjih šol.

Doseganje učnih ciljev učiteljev: večinoma visoko

Deleži učiteljev, ki poročajo, da precej ali zelo dobro dosegajo cilje:	Predstavitev vsebine na razumljiv način	Pritegnitev učencev k delu, ki jim predstavlja izziv	Zagotavljanje povratnih informacij učencem v podporo njihovu učenju	Učencem ponuditi priložnosti, da uporabijo, kar so se naučili
1. in 2. VIO (ISCED 1)	95,7	82,4	86,6	82,1
3. VIO (ISCED 2)	95,1	74,7	82,4	79,6
Srednje šole (ISCED 3)	93,9	72,8	80,2	77,7
OECD (ISCED 2)	91,4	78,2	80,6	84,0
	Prilagajanje poučevanja različnim potrebam učencev	Pomoč učencem pri obvladovanju lastnih čustev, misli in vedenja	Upravljanje vedenja učencev	Največji dejavniki stresa učiteljev v Sloveniji: • ustrahovanje in žalitve učencev, • preveč ur pouka, • upoštevanje raznolikosti učencev
1. in 2. VIO (ISCED 1)	76,9	72,8	81,5	
3. VIO (ISCED 2)	69,3	61,1	75,3	
Srednje šole (ISCED 3)	63,0	54,7	72,3	
OECD (ISCED 2)	74,9	68,9	76,4	

Prakse poučevanja

Preglednica 1.5 Pogoste dejavnosti poučevanja v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki pri poučevanju pogosto ali vedno naredijo sledeče:	Razložijo, kaj pričakujejo, da se bodo učenci naučili.	Razložijo, kako so nove teme povezane s starimi.	Na začetku učne ure postavijo učne cilje.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	90,1	81,1	68,1
ISCED 2 (3. VIO)	89,0 Oecd 91 %	87,2 Oecd 87 %	71,5 Oecd 83 %
ISCED 3 (SŠ)	86,8	88,3	68,9

Preglednica 1.6 Redke dejavnosti poučevanja v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki pri poučevanju pogosto ali vedno naredijo sledeče:	Projektno delo, za katerega učenci potrebujejo vsaj en teden, da ga dokončajo.	Predstavijo naloge, za katere ni očitnih rešitev.	Spodbujajo učence, da postavljajo vprašanja in kritično presojuje argumente drugih učencev.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	13,5	30,2	71,1
ISCED 2 (3. VIO)	16,7 Oecd 28 %	28,4 Oecd 37 %	36,9 Oecd 44 %
ISCED 3 (SŠ)	14,9	33,5	50,0

Manj pogoste so prakse za razvijanje mišljenja.

Spodbujanje višjih miselnih procesov

Deleži učiteljev, ki pri poučevanju pogosto ali vedno naredijo sledeče:	Učencem dajo več primerov, da vadijo korake postopkov ali spretnosti.	Za vaje izberejo naloge, ki se postopno stopnjujejo v težavnosti	Učence pripravijo na težave, ki se lahko pojavijo pri vaji postopka ali spretnosti.	Učencem dajo za vajo podobne naloge, dokler se ne prepričajo, da je vsak razumel snov.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	73,5	89,7	79,4	81,3
ISCED 2 (3. VIO)	68,1	85,9	77,3	72,6
ISCED 3 (SŠ)	68,3	80,5	79,6	69,6
OECD (ISCED 2)	71,2	80,0	77,4	71,2

Deleži učiteljev, ki zmorejo precej dobro ali zelo dobro:	Sestaviti dobra/kakovostna vprašanja za učence.	Pomagati učencem kritično razmišljati.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	69,7	91,6
ISCED 2 (3. VIO)	60,0	90,4
ISCED 3 (SŠ)	61,4	88,0
OECD (ISCED 2)	87,5	80,8

Ni razlik od 2018.

Manjši deleži učiteljev zmorejo sestaviti dobra vprašanja kot je povprečje OECD.

Samoučinkovitost učiteljev v vodenju razreda

Visoka **samozavest učiteljev pri vodenju razreda v Sloveniji**

Deleži učiteljev, ki se čutijo sposobne, da naredijo naslednje precej ali zelo dobro:	Dosežejo, da se učenke in učenci držijo razrednih pravil.	Pomirijo motečega ali glasnega učenca.	Uporabijo različne načine preverjanja in ocenjevanja.	Motivirajo učence, ki kažejo manjše zanimanje za šolsko delo.	Pomagajo napredovati vsakemu učencu.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	81,9	85,1	95,4	86,2	87,0
ISCED 2 (3. VIO)	76,2	81,3	94,7	84,9	81,1
ISCED 3 (SŠ)	69,3	82,9	92,3	84,8	73,9
OECD (ISCED 2)	84	84	91	67	81

Zelo visoka samozavest pri motivaciji učencev.

Socialno in čustveno učenje: pogosto v Sloveniji

Delež učiteljev, ki se pri pouku pogosto ali vedno osredotočajo na razvijanje naslednjih spretnosti pri učencih:

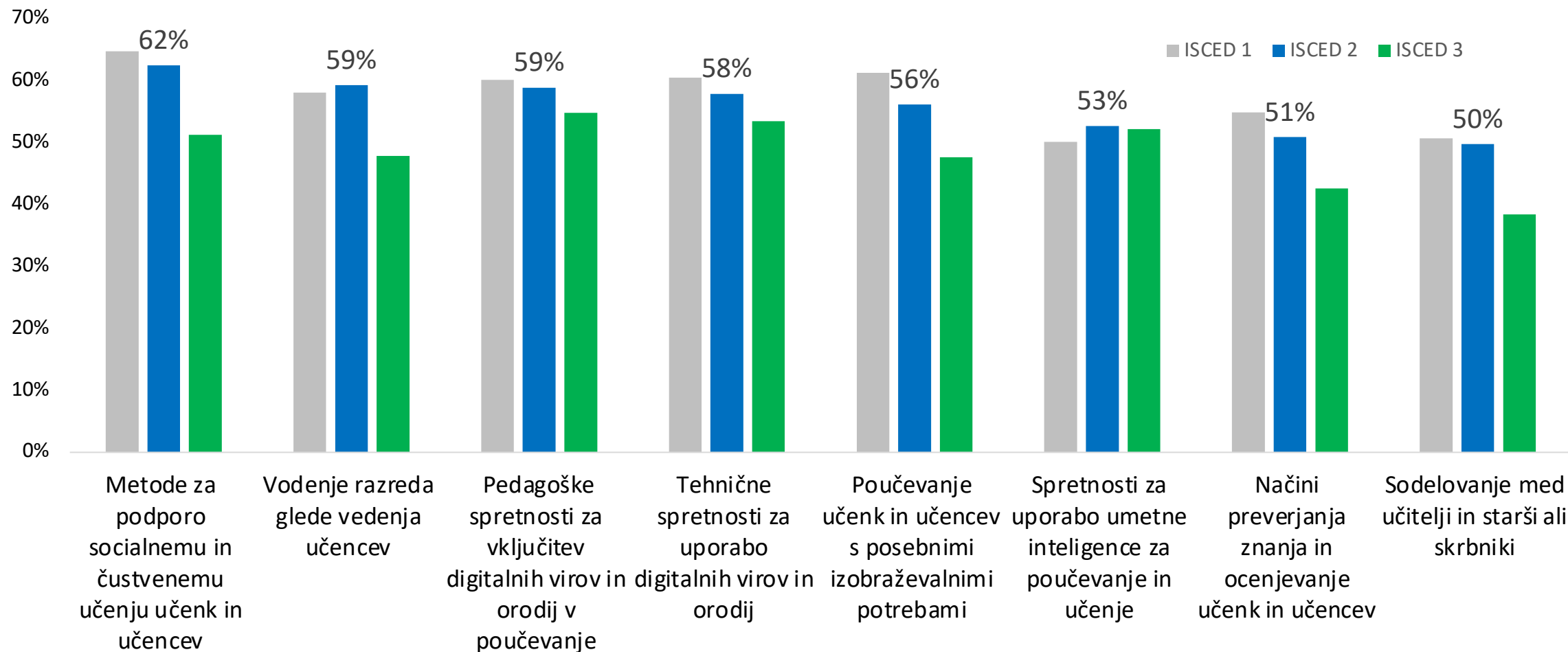
	Razumevanje lastnih čustev, misli ali vedenja	Uravnava-nje lastnih čustev, misli ali vedenja	Razume- vanje pogledov drugih	Vživlja nje v druge	Vzpostavljanje in ohranjanje zdravih odnosov z drugimi	Sprejemanje skrbnih in konstruktivnih odločitev o svojih osebnih dejanjih
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	79,5	85,1	85,6	82,9	93,4	87,7
ISCED 2 (3. VIO)	67,5	76,0	78,2	73,6	88,0	82,0
ISCED 3 (SŠ)	62,5	68,0	74,8	67,9	85,6	76,9
OECD (ISCED 2)	68,1	68,6	80,1	82,2	84,2	80,0

Učitelji so
visoko samozavestni
pri podpiranju
čustvenega razvoja učencev.

% učiteljev, ki čutijo, da zmorejo precej ali zelo
podpreti socialni in čustveni razvoj učencev

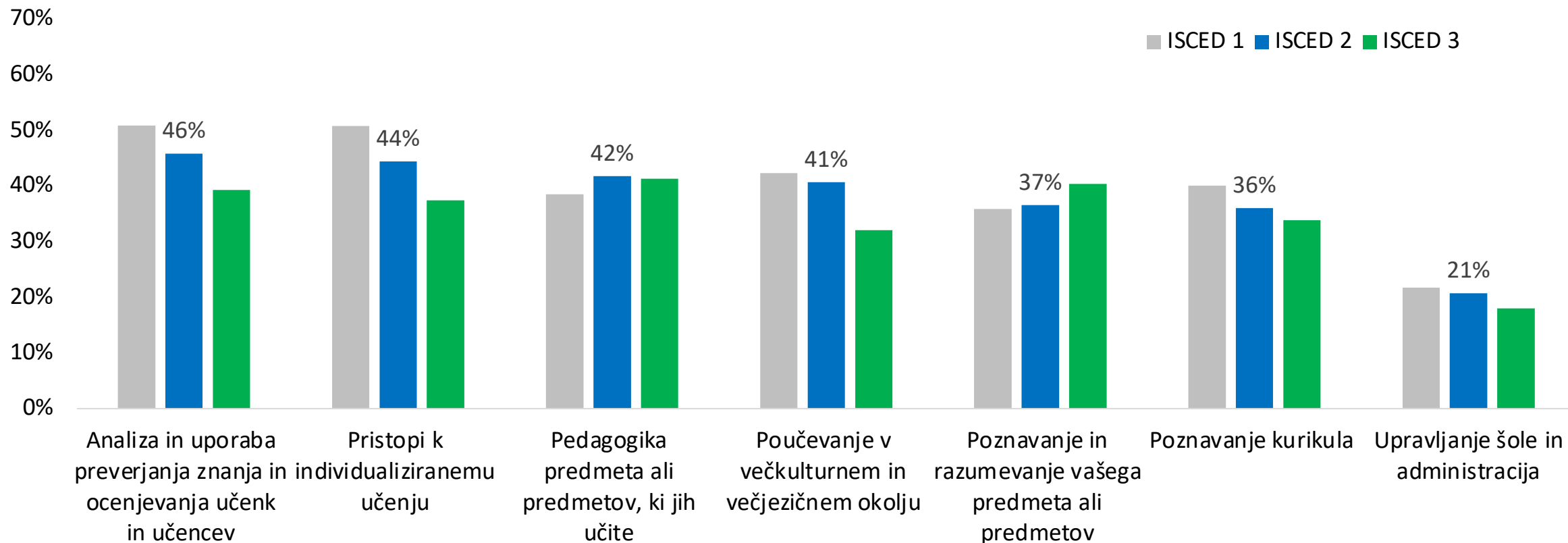
1. in 2. VIO: 84,2 %
3. VIO: 75,6 % (OECD 73,3 %)
SŠ: 70,1 %

Visoke potrebe učiteljev po nadaljnem izobraževanju

Več kot polovica učiteljev srednje ali zelo potrebuje precej izobraževanja za neposredno delo z učenci.

Manjše potrebe učiteljev po nadaljnem izobraževanju

Učitelji imajo manjše potrebe po izobraževanju o predmetih, ki jih učijo in za delo, ki ni neposredno povezano z učenci.

Tehnologija in poučevanje

Preglednica 1.13: Pozitivna stališča učiteljev do uporabe digitalnih orodij v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo z izjavami o uporabi digitalnih orodij:	Uporaba digitalnih virov in orodij učencem pomaga razviti večje zanimanje za učenje.		Uporaba digitalnih virov in orodij učencem pomaga razviti spretnosti za načrtovanje in spremljanje lastnega dela.		Uporaba digitalnih virov in orodij pomaga izboljšati akademsko uspešnost učencev.		Uporaba digitalnih virov in orodij pomaga pri učinkovitem sodelovanju pri nalogah.	
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	81,6		65,0		61,3		68,6	
ISCED 2 (3. VIO)	79,6	OECD: 85,0 %	69,2	OECD: 74,5 %	64,5	OECD: 68,1 %	69,5	OECD: 74,0 %
ISCED 3 (SŠ)	76,8		70,2		65,5		74,1	

V splošnem so stališča v Sloveniji blizu povprečju OECD.

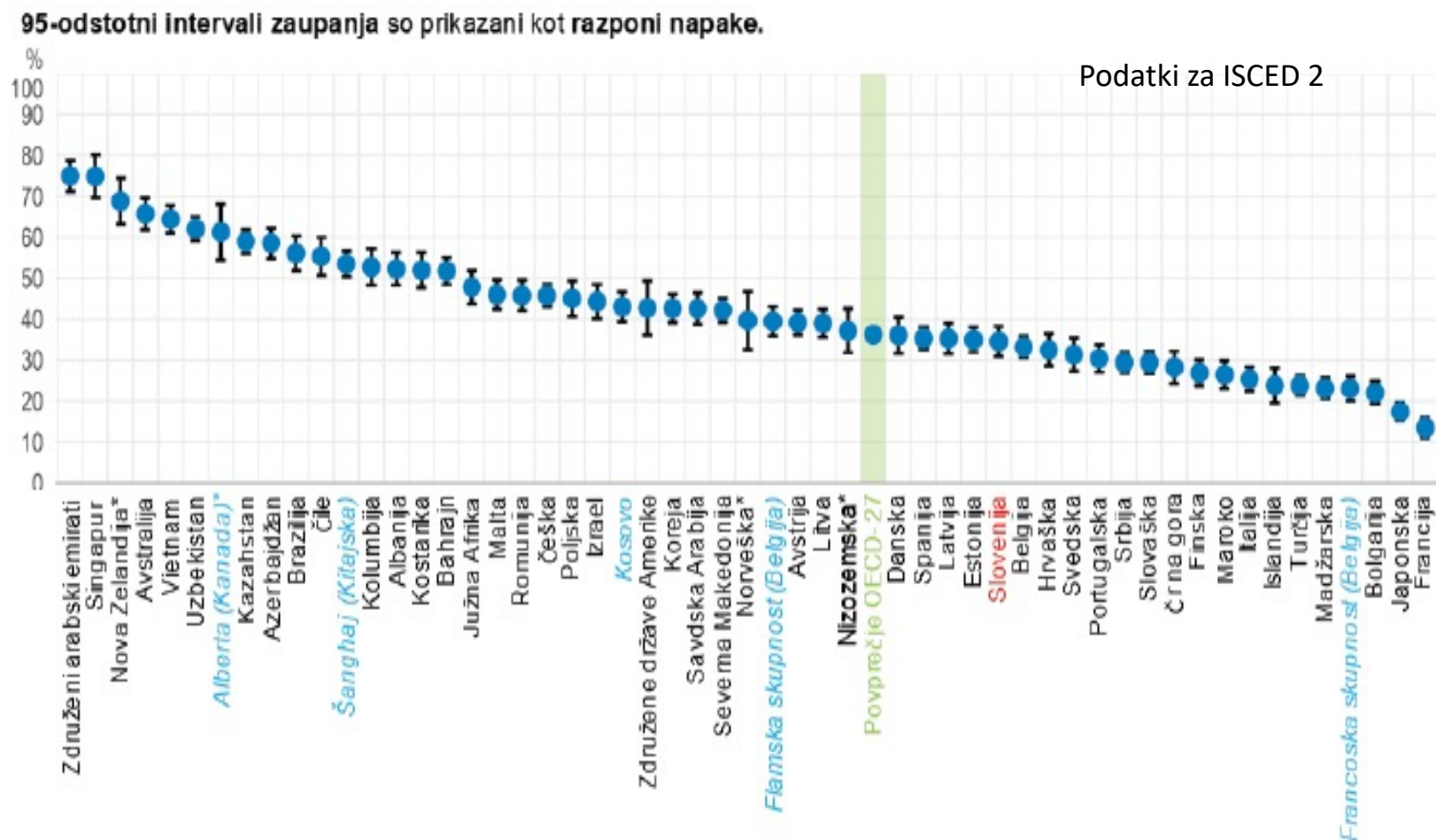
Preglednica 1.14: Negativna stališča učiteljev do uporabe digitalnih orodij v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo z izjavami o uporabi digitalnih orodij:	Uporaba digitalnih virov in orodij učence odvrča od učenja.	Uporaba digitalnih virov in orodij omejuje količino osebne komunikacije med učenci.	Pogosta uporaba digitalnih virov in orodij negativno vpliva na dobro počutje učencev.	Zaradi uporabe digitalnih virov in orodij učenci internetno vsebino oddajo kot svoje delo.				
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	30,4	76,6	74,9	63,5				
ISCED 2 (3. VIO)	34,1	OECD: 53,0 %	74,8	OECD: 63,7 %	72,2	OECD: 60,5 %	72,9	OECD: 72,9 %
ISCED 3 (SŠ)	36,4	75,2	71,9	78,7				

Da **digitalni viri odvrcajo od učenja**, meni:

- tretjina učiteljev v Sloveniji,
- polovica v OECD.

Uporaba umetne inteligence med učitelji

Slovenija: v zadnjih 12 mesecih je UI uporabilo:

34 % učitejev v OŠ in 47 % v SŠ.

Med tistimi, ki UI uporabljajo:

za učinkovito spoznavanje in povzemanje snovi:

- OECD: 68 % učiteljev

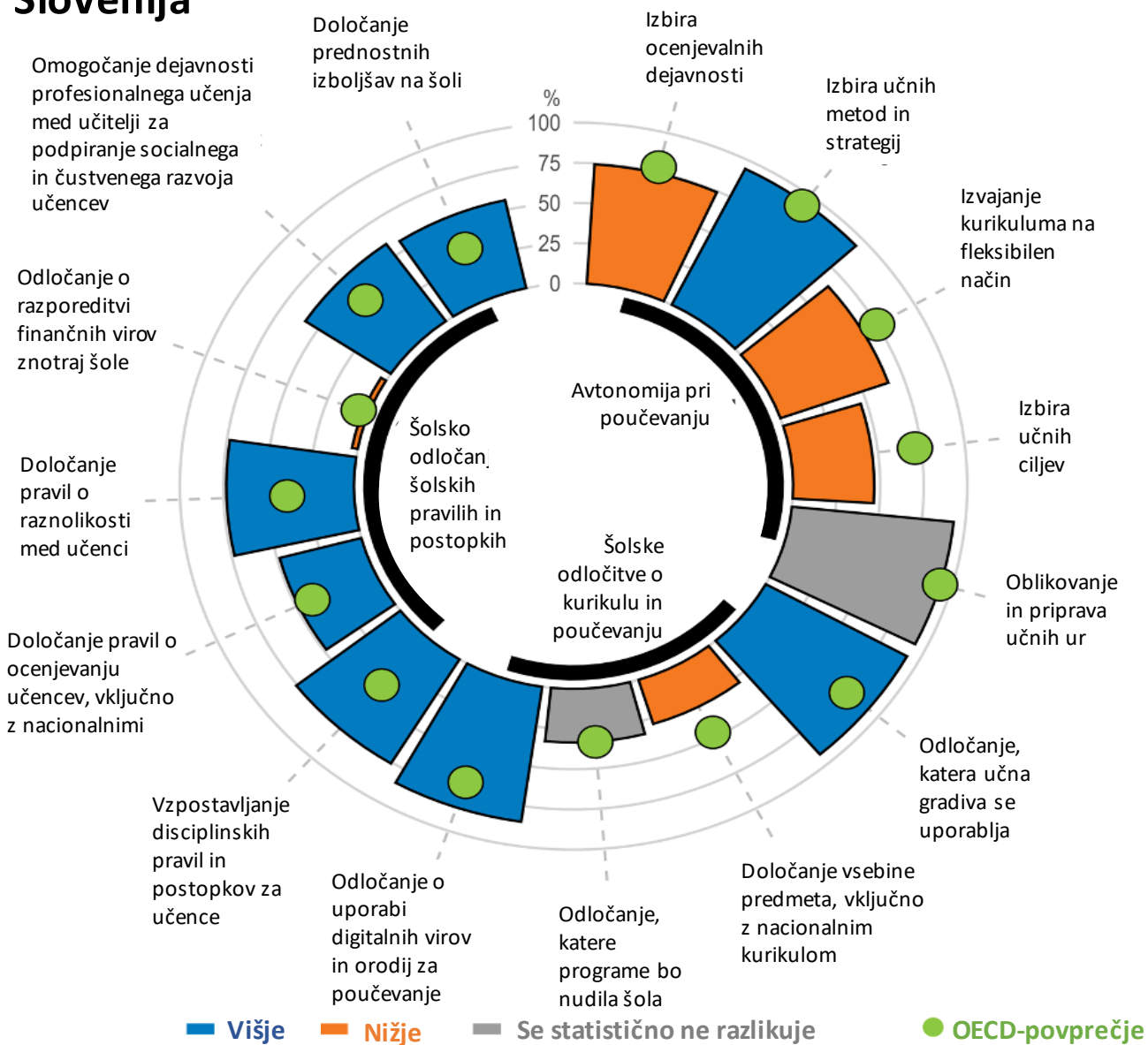
- Slovenija: 73-77 %

za preverjanje in ocenjevanje učenčevega dela:

- OECD: 26 % učiteljev

- Slovenija: 24 - 35 %

Slovenija

Avtonomija

Učitelji imajo

- višjo avtonomijo pri šolskih odločitvah
- nižjo avtonomijo pri vsebini in načinu poučevanja

kot je v povprečju OECD.

V Sloveniji se dobro počutje učiteljev najbolj poveča, ko ima ravnatelj dobre odnose z zaposlenimi in se učitelji in učenci med seboj dobro razumejo.

V Sloveniji se največ učiteljev strinja, da ima ravnatelj dobre odnose s starši, nato z učenci (90 % +).

Delovni čas učiteljev

Število 60-minutnih ur po navedbi učiteljev	Skupno število ur	Poučevanje	Za individualno načrtovanje ali pripravo učnih ur, v šoli ali izven šole	Za timsko delo in pogovor z drugimi učitelji v šoli	Za preverjanje, ocenjevanje in popravljanje nalog učencev
ISCED 1 (1. IN 2. VIO)	41,1	23,8	10,0	3,8	4,3
ISCED 2 (3. VIO)	40,5	23,0	9,3	4,1	4,8
ISCED 3 (SŠ)	41,1	21,2	9,6	4,0	6,9

Čas poučevanja v deležu vsega
delovnega časa učiteljev:

Od leta 2018:

OŠ: Za poučevanje se je čas povečal za 3 ure.

ISCED 1:	58 %
ISCED 2:	56 %
ISCED 3:	51 %
OECD (ISCED 2):	43 %

V Sloveniji učitelji
poučujejo večji del
delovnega časa kot
je povprečje OECD.

Mnenja o študiju

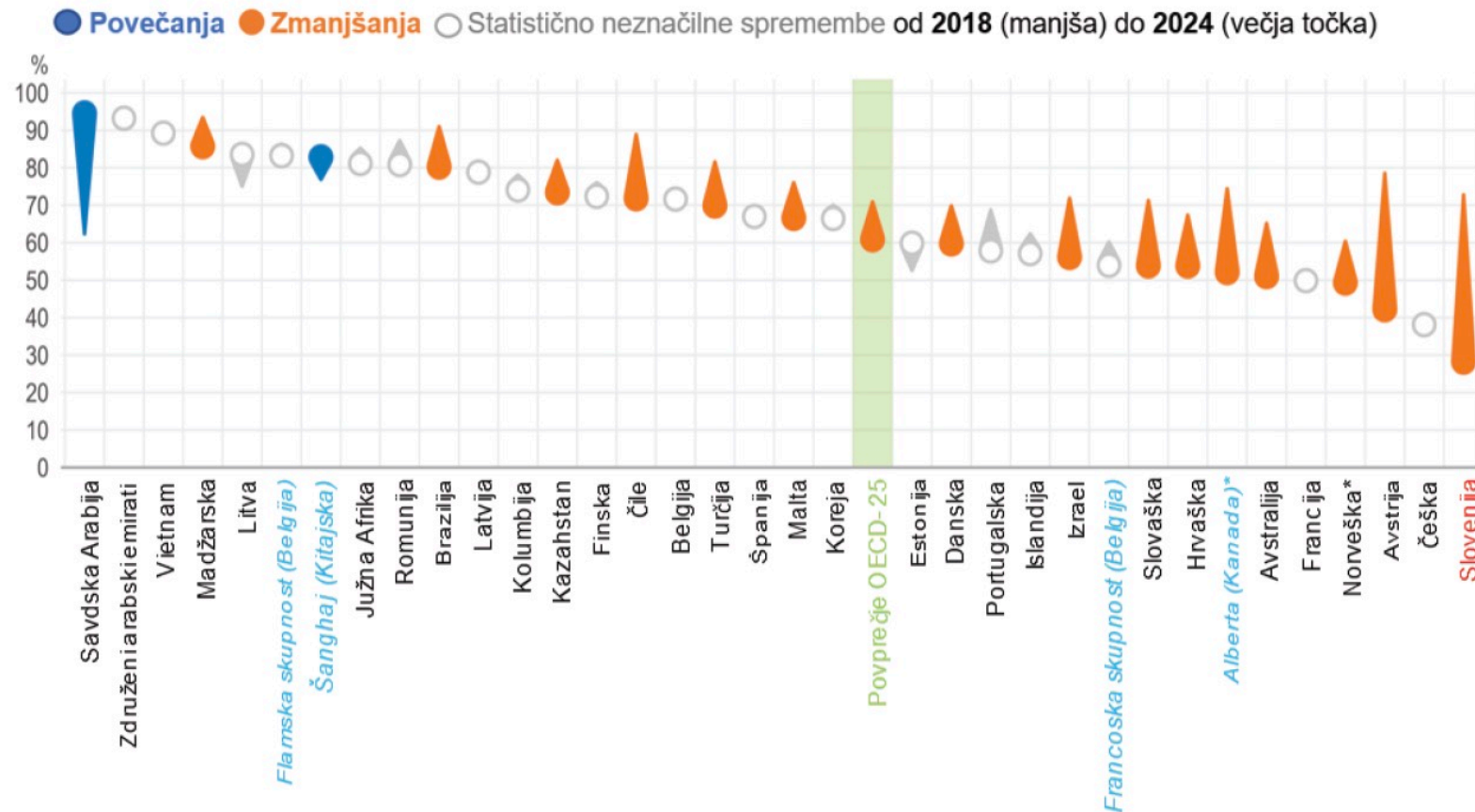
Preglednica 4.1a: Stališča do izobraževanja med učitelji začetniki in izkušenimi učitelji v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki se strinjajo s trditvami o svojem izobraževanju:	Zagotovilo je temeljito razumevanje predmetov, ki jih učijo.			Oprenilo jih je z orodji za uspešno vodenje razreda.			Vsebovalo je dovolj časa za opazovanje poučevanja v razredu.		
	Sku-paj	Manj kot 5 let od zaključka študija	Več kot 5 let od zaključka študija	Sku-paj	Manj kot 5 let od zaključka študija	Več kot 5 let od zaključka študija	Sku-paj	Manj kot 5 let od zaključka študija	Več kot 5 let od zaključka študija
I. in 2. VIO (ISCED 1)	85,5	88,0	85,3	37,9	37,9	37,8	38,0	34,8	38,4
3. VIO (ISCED 2)	88,7	81,7	89,7	36,8	28,9	37,2	28,4	19,6	29,2
Srednje šole (ISCED 3)	84,3	72,3	85,8	52,2	55,9	51,2	40,2	43,9	39,3

Kritični učitelji: slabo pripravljeni na vodenje razreda in malo priložnosti opazovanja poučevanja v razredu.

Sprememba v občutku pripravljenosti novih diplomantov na prakso v razredu – ISCED 2 (7. do 9. razred)

Odstotek novih diplomantov ravni ISCED 2 (v Sloveniji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole), ki poročajo, da so se zaradi formalne izobrazbe počutili precej ali zelo dobro pripravljene na prakso v razredu pri nekaterih ali vseh predmetih, ki jih poučujejo.

Velik padec:

za več kot 35 odstotnih točk

v občutku pripravljenosti novih diplomantov

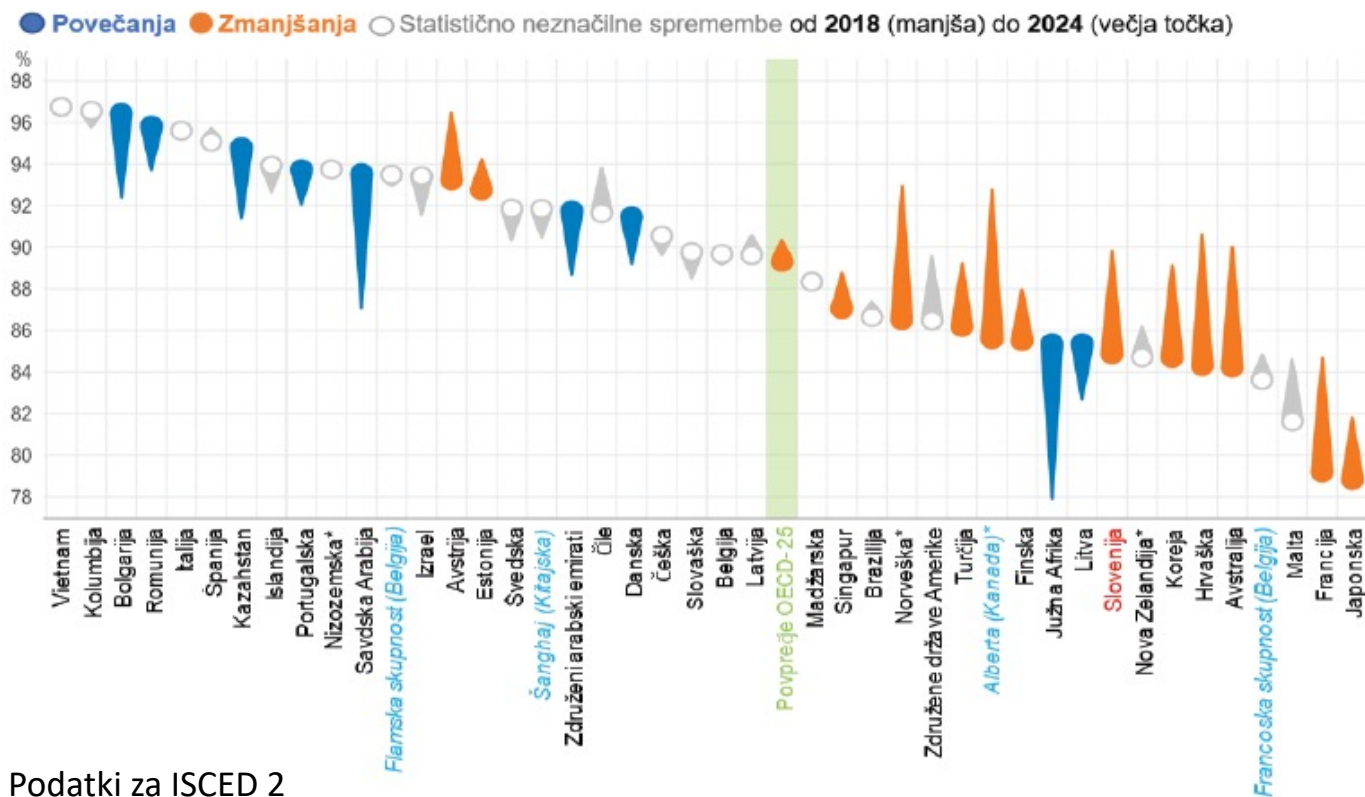
na prakso v razredu

(največji padec med vsemi sodelujočimi)

Zadovoljstvo učiteljev z delom

Prikaz 2.4 Sprememba zadovoljstva učiteljev z delom od leta 2018 do 2024

Odstotek učiteljev ravni ISCED 2 (v Sloveniji tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja osnovne šole), ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo, da so v splošnem zadovoljni s svojim delom.

Podatki za ISCED 2

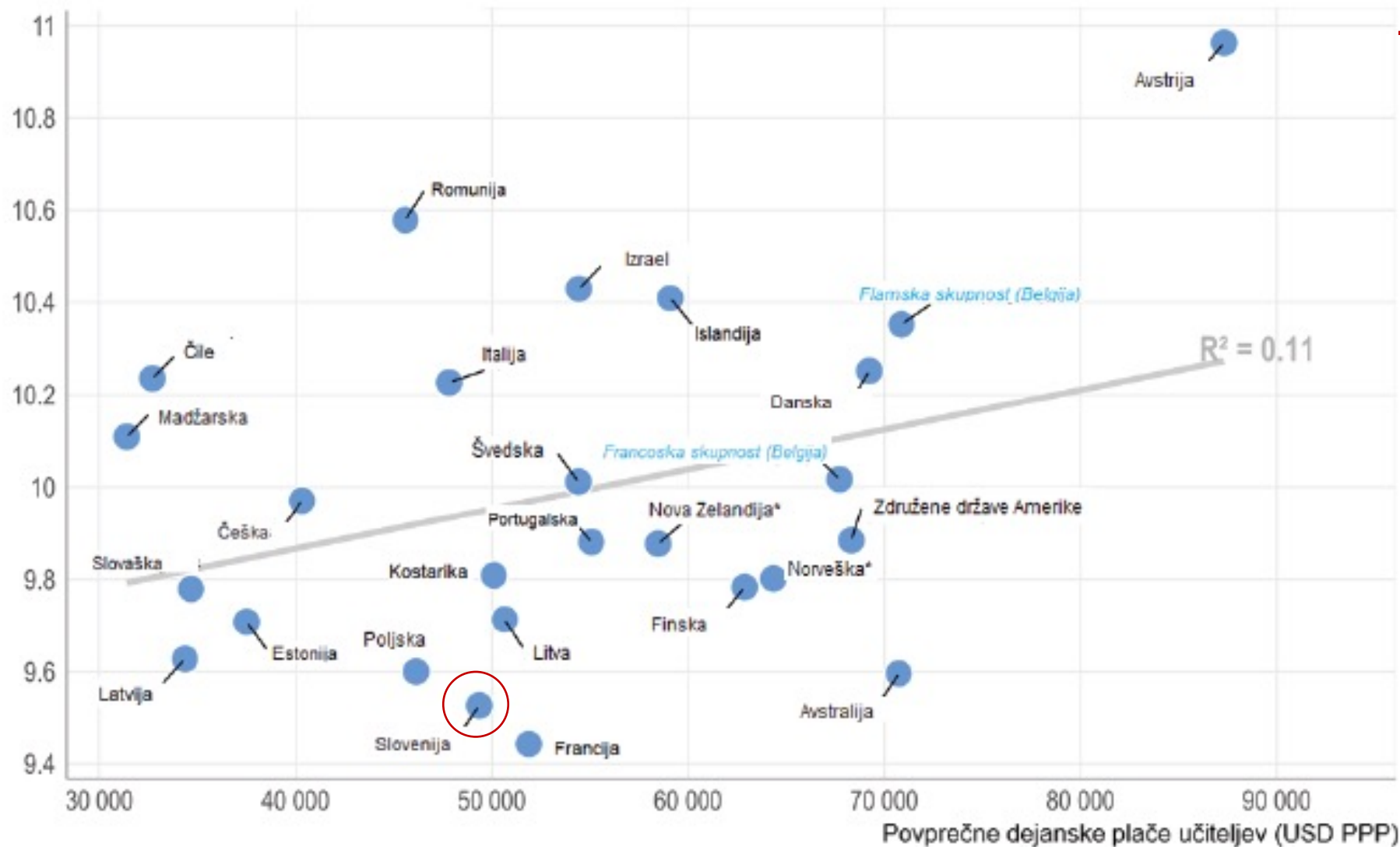
V Sloveniji je zadovoljstvo padlo od leta 2018 z 90 % na 85 % (ISCED 2).

1/3 učiteljev je zadovoljnih s plačo (pomladi 2024).

Skoraj petina mlajših učiteljev in petina tistih, ki se ne bodo upokojili, ima namen zamenjati poklic v 5 letih.

(kot v OECD povprečju).

Zadovoljstvo z delom (rezultat na lestvici)

Zado-
voljstvo z
delom
učiteljev
in plača

1/3 učiteljev
je zadovoljnih
s plačo.

Namere po zamenjavi poklica in občutek cenjenosti poklica

V povprečju OECD učitelji, ki poročajo:

- da jih učenci ustrahujejo ali
 - so do njih verbalno nasilni, ali
 - je vzdrževanje razredne discipline zanje velik stres,
- več kot **dvakrat pogosteje nameravajo opustiti poučevanje v naslednjih petih letih.**

V Sloveniji so na vseh ravneh odločilni napovedniki namere po opustitvi poklica:

- ustrahovanje in verbalno nasilje s strani učencev,
- preveč ur poučevanja,
- preveč dela s prilagajanjem poučevanja različnim potrebam učencev.

Kdo ceni učitelje po njihovem mnenju?

Samo vsak šesti učitelj meni, da jih cenijo mediji!

Delež učiteljev v Sloveniji, ki se strinjajo z izjavami:	Družba ceni učitelje.	Politični odločevalci cenijo učitelje.	Mediji cenijo učitelje.
1. in 2. VIO (ISCED 1)	7,6	6,9	13,8
3.VIO (ISCED 2)	7,4	5,3	12,6
SŠ (ISCED 3)	13,5	8,6	15,9
OECD (ISCED 2)	21,7	16,1	19,8

PEDAGOSKI INSTITUT

Dostop do rezultatov od oktobra 2025

Poročanje o rezultatih, nacionalno: 7. oktober 2025

- Poročilo v e in v pdf obliki na spletu:
 - 7 poglavij z mednarodnimi primerjavami
 - Rezultati za Slovenijo za vse tri populacije
 - Podatki (od novembra)

Spletni strani za TALIS v Sloveniji:

- www.pei.si → raziskovalna dejavnost → mednarodne raziskave → Talis 2024
- <http://talispei.splet.arnes.si/>

Poročanje o rezultatih, mednarodno

- ▶ Poročilo v e in pdf obliki na spletu
- ▶ Tabele in grafi mednarodnih primerjav k poglavjem poročila na spletu (ang.)
- ▶ Izhodišča raziskave
- ▶ Dostop do interaktivnega portala rezultatov TALIS (Compendium)
- ▶ Kratak opis rezultatov Slovenije (angl.) na spletu
- ▶ Podatki vseh držav

<http://www.oecd.org/education/talis/>